

Z. Br.

Nautologiczna analiza Peregrynacji Radziwiłła-Sierotki

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 15/1, 195

1970

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zycję poświęconą historii astronomii. I tak jest tam do dzisiaj. Autor artykułu pisze: „Należałoby tu postawić pytanie: gdzie w Polsce będziemy eksponować przewrót kopernikowski, jeśli stworzymy tylko Muzeum Epoki Kopernika w Toruniu? Wydaje się, że ekspozycja ukazująca dzieło Kopernika na tle historii astronomii winna stanowić odrębną całość, gdyż umieszczona np. w ramach ekspozycji Muzeum Techniki w Warszawie byłaby tylko jej częścią. Muzeum tego typu powinno istnieć odrębnie, może być zlokalizowane gdziekolwiek na terenie Polski, ale mając Frombork i przygotowywany obecnie do użytku Pałac Biskupi wydaje się [...], że należy go zlokalizować właśnie tutaj” (s. 15).

Dalej autor artykułu przytacza następujące liczby: w 1967 r. Dom Kopernika w Toruniu odwiedziło 70 tys. turystów, Muzeum Okręgowe w Toruniu — 80 tys., a Muzeum M. Kopernika we Fromborku — 60 tys. „Różnica niewielka — pisze autor — Wydaje się, że wyraża ona naturalną prawidłowość naszej cywilizacji, dla której penetracja turystyczna sięga w regiony oddalone od dużych środowisk miejskich (przykładem tego moda na Mazury, a potem na Bieszczady). Dane dotyczące frekwencji upoważniają do stwierdzenia, że ruch turystyczny we Fromborku będzie stale wzrastał i fakt ten stanowić powinien jeden z argumentów przemawiających za fromborską koncepcją muzeum” (s. 15).

W czerwcu 1968 r. koncepcję fromborską zatwierdził Wojewódzki Komitet Frontu Jedności Narodu.

Z. Br.

NAUTOLOGICZNA ANALIZA PEREGRYNACJI RADZIWIŁŁA-SIEROTKI

Władysław Antoni Drapella ogłosił w „Nautologii” studium *Praktyka żeglarska Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła-Sierotki (1583—1584). Próba określenia wartości partii morskich „Peregrynacji”*. Studium składa się z dwóch części: *Informacje wprowadzające* i *Praktyka żeglarska*. Autor pracował nad analizą i krytyką nautologiczną morskich partii *Peregrynacji* od lat pięćdziesiątych. Druga część studium była referowana już w 1956 r. w Krakowie na zebraniu Zespołu Odrodzenia ówczesnego Zakładu Historii Nauki PAN, ponadto objęte nią zagadnienia znajdowały również odbicie w różnych innych odczytach oraz innych publikacjach W. A. Drapelli¹. W części tej zanalizowane są m. in. informacje Radziwiłła z zakresu techniki dotyczącej okrętów i ich wyposażenia. Warto podkreślić, że wartość relacji Radziwiłła dla historii techniki morskiej nie zwróciła uwagi wydawcy *Podróży* w 1962 r.², a fragmenty *Podróży* włączone do *Antologii pamiętników polskich XVI wieku* w 1966 r. były opatrzone objaśnieniami z tej dziedziny, do których można by zgłosić sporo zastrzeżeń.

Omawiane studium W. A. Drapelli zostało wydrukowane w „Nautologii” w 1969 r., zawierający je zeszyt nosi zaległą numerację: 1—2/1968. Autor zapowiada, że w jednym z następnych numerów „Nautologii” (ukazującej się niestety nieregularnie) opublikuje terminologię i frazeologię nautyczną zawartą w *Peregrynacji*, opracowaną w formie słownika. Stanowi on fragment opracowywanego przez autora od 1955 r. *Polskiego ilustrowanego słownika nautologicznego*.

Z. Br.

¹ „Kwartalnik” wspominał o nich z okazji recenzowania książki R. Pollaka *Wśród literatów staropolskich* (nr 3/1967, ss. 613—614).

² Zob. w „Kwartalniku” omówienie wspomnianej tu pełnej edycji *Podróży do Ziemi Świętej, Syrii i Egiptu Radziwiłła* (nr 3/1963, s. 440); por. też recenzję *Antologii pamiętników polskich XVI wieku* obejmującej fragmenty *Podróży* (nr 3/1967, s. 611).